

Nr 47.212/22 iunie 2021

Supus spre aprobare în ședința AGOA din data de 26 - 27 iulie 2021

REFERAT

privind aprobarea propunerii de menținere a cotei de 50,01707% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020, aprobată prin Hotărârea AGOA nr.3/2021

REZUMAT

Prin Hotărârea AGOA nr.3/2021, a fost aprobat un dividend brut pe acțiune în valoare de 8,14 lei, determinat în baza prevederilor O.G. nr.64 din 30 august 2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome în condițiile aplicării cotei de 50,01707% la repartizarea profitului sub formă de dividende. Cota de repartizare prevăzută în bugetul de venituri și cheltuieli al SNTGN Transgaz SA pe anul 2020 aprobat prin Hotărârea AGOA nr. 2/04.03.2020 este de 50%. **Valoarea totală a dividendelor repartizate din profitul anului 2020 prin Hotărârea AGOA nr.3/2021, în condițiile aplicării unei cote de 50,01707% la repartizarea profitului net sub formă de dividende, sunt de 95.839 mii lei iar aplicarea unei cote de 90% la repartizarea profitului sub formă de dividende ar presupune repartizarea suplimentară la dividende a sumei de 76.648 mii lei.**

Dividendele convenite bugetului de stat fundamentate prin Bugetul de venituri și cheltuieli (BVC) al TRANSGAZ pentru anul 2020, au fost în valoare de **37.000 mii lei**, iar în baza rezultatelor realizate în anul 2020 au fost aprobate prin Hotărârea AGOA nr.3/2021, în condițiile aplicării unei cote de 50,01707% la repartizarea profitului net sub formă de dividende, o valoare de **56.075 mii lei**, cu **19.075 mii lei (152%)** mai mare decât nivelul estimat prin BVC 2020.

În data de 28 mai 2021, SNTGN Transgaz SA a primit și înregistrat adresa Secretariatului General al Guvernului prin care s-a înaintat memorandumul cu tema: "**Mandatarea reprezentanților statului în Adunarea generală a acționarilor/Consiliul de administrație, după caz, la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, în vederea luării măsurilor ce se impun pentru repartizarea unei cote**

de minim 90% din profitul net realizat al anului 2020 sub formă de dividende / vărsăminte la bugetul de stat” prin care se propune:

... în situația în care au fost aprobate situațiile financiare ale anului 2020 până la această dată, propunem mandatarea reprezentanților statului în Adunarea Generală a Acționarilor/ Consiliului de Administrație, pentru a reanaliza și a hotărî repartizarea unei cote de minim 90% din profitul net realizat al anului 2020 sub formă de dividende /vărsăminte la bugetul de stat”.

Repartizarea unei cote de minim 90% din profitul net realizat de SNTGN Transgaz SA în anul 2020 sub formă de dividende **are efecte negative asupra capacității Transgaz de a finanța proiectele de investiții strategice cuprinse în Planul de dezvoltare a SNT pe 10 ani, aprobat de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei**, inclusiv asupra realizării:

- celor aproximativ 3.200 km de conducte de transport gaze naturale destinate racordării la SNT a tuturor localităților țării;
- proiectului „Dezvoltarea pe teritoriul României a Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre” (Marea Neagră - Podișor);
- proiectelor propuse în cadrul Inițiativei celor Trei Mări și aflate în stadiul de analiză;

și poate determina imposibilitatea Transgaz de a finanța proiectele de dezvoltare strategice cu încadrare în limitele de îndatorare impuse prin contractele de finanțare.

PROPUNERE

Supunem spre aprobare, în temeiul art.15.3 lit. e din Actul Constitutiv al SNTGN “TRANSGAZ” SA, actualizat, menținerea cotei de 50,01707% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020, aprobată prin Hotărârea AGOA nr.3/2021.

În conformitate cu prevederile art.111, alin.(2), litera a) din Legea nr.31/1990 privind societățile comerciale, republicată cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile art.15 alin.(3) lit.(e) din Actul constitutiv al Transgaz, competența de fixare a dividendului revine Adunării Generale a Acționarilor societății.

Valoarea totală a dividendelor repartizate din profitul anului 2020 prin Hotărârea AGOA nr.3/2021, în condițiile aplicării unei cote de 50,01707% la repartizarea profitului net sub formă de dividende, este de 95.839 mii lei iar aplicarea unei cote de 90% la repartizarea profitului sub formă de dividende ar presupune repartizarea suplimentară la dividende a sumei de 76.648 mii lei.

Transgaz implementează un amplu program de investiții pentru a se redefini ca un important operator de transport gaze naturale pe piața națională și regională, asigurarea resursei financiare pentru implementarea proiectelor cu respectarea restricțiilor bugetare și a rațiilor impuse prin contractele de finanțare fiind un obiectiv vital pentru asigurarea dezvoltării companiei.

Pentru finanțarea proiectelor de investiții, **compania a contractat până în prezent credite în valoare de 460 milioane EUR**, din care a tras până în prezent 310 milioane EUR și a înregistrat la 31 decembrie 2020 un grad de îndatorare pentru grupul TRANSGAZ de 3,52 determinat ca raport între împrumuturi nete și EBITDA.

Distribuirea de dividende în cotă mai mare de 50% este o măsură care va conduce la scăderea capacității societății de a finanța proiectele de investiții strategice aflate în derulare, măsură care împreună cu alte măsuri dispuse în ultima perioadă, respectiv:

- nerecunoașterea în venitul reglementat a cheltuielii cu impozitul pe monopol natural în valoare de 60 milioane lei/an;
- redistribuirea parțială la categoria venituri reglementate din transport intern gaze naturale a venitului din contractul istoric pentru conducta Isaccea3 – Negru Vodă3

va limita capacitatea societății de a atrage sursă de finanțare necesară realizării investițiilor planificate și poate conduce la materializarea unui eveniment advers semnificativ care nu numai că va ridica gradul de îndatorare și costurile de finanțare ale societății dar va da dreptul băncilor de a impune restricții cu impact direct asupra societății și a capacității de a finanța proiectele de investiții strategice.

Prin Bugetul de Venituri și Cheltuieli societatea a fundamentat pentru perioada 2021-2023 cheltuieli de investiții de 3,8 miliarde lei din care 1,2 miliarde lei pentru anul 2021, pentru realizarea acestor investiții fiind bugetată în anul 2021, **atragerea de împrumuturi în valoare de 370 milioane lei**. Rambursările aferente împrumuturilor contractate pentru finanțarea proiectului BRUA Faza I, în anul 2021, sunt în valoare de 72 milioane lei.

În conformitate cu prevederile OG nr. 26 din 21 august 2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, în cazul în care se înregistrează nerealizări ale surselor de finanțare a investițiilor aprobate se procedează la reconsiderarea angajamentelor aferente și la efectuarea tuturor demersurilor legale pentru ca recepția de servicii, lucrări și bunuri să fie efectuată la nivelul surselor de finanțare recalulate.

A. Surse de finanțare contractate de Societate pentru finanțarea investițiilor

La data de 31 decembrie 2020, Transgaz avea contractate și trase următoarele împrumuturi utilizate pentru activitatea de investiții:

- **Echivalentul a 200 milioane EUR** pentru finanțarea proiectului „**Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe coridorul Bulgaria – România – Ungaria – Austria**” (**BRUA**) Faza I:
  - Contract de împrumut nr. 49149 încheiat în data de 23.02.2018 cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (**BERD**), pentru suma de 277,938 milioane lei, reprezentând echivalentul a **60 milioane EUR**, cu tragere și rambursare în Lei, maturitate de 15 ani cu perioadă de grație la rambursare principal de 3 ani și dobânda fixă în lei.
  - Contract de împrumut nr.83644RO încheiat în data de 27.10.2017 cu Banca Europeană de Investiții (**BEI**) pentru suma de **50 milioane EUR**, dobândă fixă, maturitate 15 ani, perioada de grație de 3 ani la rambursarea principalului.
  - Contract de împrumut nr.88825RO încheiat în data de 14.12.2017 cu Banca Europeană de Investiții (**BEI**), pentru suma de **50 milioane EUR**, cu tragere în Lei sau EUR (la alegerea Societății), cu dobânda fixă sau variabilă (la alegerea Societății), maturitate 15 ani, perioada de grație de 3 ani la rambursarea principalului.
  - Contract de împrumut nr. 20190409029 încheiat în data de 24.04.2019 cu Banca Comercială Română pentru suma de 186 milioane lei, echivalentul a **40 milioane EUR**, cu tragere și rambursare în lei, maturitate 15 ani, perioadă de grație rambursare principal de 3 ani, dobândă variabilă;
- **360 milioane lei** pentru finanțarea proiectelor de investiții **Dezvoltări ale Sistemului Național de Transport în zona de Nord Est a României (Onești – Gherăești – Lețcani)** și **„Interconectarea Sistemului Național de Transport cu conducta de transport internațional a gazelor naturale T1 și reverse flow Isaccea Faza II (Onești – Siliștea)”**:
  - Contract de împrumut nr.20201028056 încheiat în data de 29.10.2020 cu Banca Comercială Română pentru suma de 360 milioane lei pentru o perioadă de 13 ani;

Totodată, Societatea are încheiate două contractele de împrumut în scopul finanțării proiectului „**Dezvoltarea pe teritoriul României a Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre**” (**Marea Neagră - Podișor**):

- Contract de împrumut nr.88417RO încheiat în data de 17.12.2018 cu Banca Europeană de Investiții (**BEI**), pentru suma de **50 milioane EUR**, maturitate 15 ani, perioada de grație de 3 ani la rambursarea principalului. Contractul

fiind de tip deschis permite utilizarea împrumutului în Lei sau în EUR (la alegerea Societății), cu dobândă fixă sau variabilă (la alegerea Societății).

- Un al doilea contract de împrumut cu **BEI** pentru suma de **100 milioane EUR**, cu aceleași caracteristici ca și primul a fost încheiat la data de 24 ianuarie 2019, maturitate 15 ani, perioada de grație de 3 ani la rambursarea principalului,

și a încheiat o scrisoare de mandat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (**BERD**) pentru asigurarea formalităților necesare încheierii unui împrumut pe termen lung în LEI, echivalent a **100 milioane EUR**, pentru finanțarea proiectului „**Dezvoltarea pe teritoriul României a Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre**” (Marea Neagră - Podișor)

Transgaz este garant al împrumutului contractat de filiala din Republica Moldova în data de 24 ianuarie 2019 cu Banca Europeană de Investiții pentru suma de **38 milioane EUR**, maturitate 15 ani, perioada de grație de 3 ani la rambursarea principalului, în scopul finanțării proiectului „Construcția conductei de interconectare a sistemului național de transport al gazelor naturale din Republica Moldova cu sistemul de transport gaze naturale din Uniunea Europeană, prin România, pe direcția Ungheni – Chișinău”.

Societatea a semnat în data de 15 iulie 2020, în urma unei proceduri de negociere competitivă, un contract cu Banca Transilvania prin care beneficiază de o linie de credit de 300 milioane lei pentru o perioadă de 2 ani, destinată acoperirii necesarului de capital de lucru, rambursarea liniei de credit de **300.000.000 lei** fiind scadentă în cursul anului 2022.

Pentru realizarea proiectelor de investiții strategice, TRANSGAZ a atras fonduri nerambursabile semnificative:

- Pentru proiectul BRUA Faza 1, SNTGN Transgaz SA a reușit obținerea a două granturi din partea Uniunii Europene prin Agenția Națională pentru Inovare și Rețele (INEA). Primul grant, în valoare de **1.519.342 EUR**, reprezentând **50%** din cheltuielile eligibile estimate, a fost acordat în data de 13.05.2015 pentru finanțarea proiectării pentru cele trei stații de comprimare din cadrul proiectului (Podișor, Bibești și Jupa) iar cel de-al doilea grant, în valoare de **179.320.400 EUR**, reprezentând **40%** din cheltuielile eligibile estimate, a fost acordat în data de 9.09.2017 pentru finanțarea lucrărilor de implementare a proiectului BRUA Faza I;
- Pentru finanțarea proiectului „**Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacităților de transport gaze naturale spre Republica Moldova**” s-a semnat în data de 22.11.2018 cu Ministerul Fondurilor Europene AM POIM Contractul de Finanțare nr.226 care are ca obiect acordarea finanțării nerambursabile pentru implementarea proiectului cod MYSMIS 2014 - 122972 „

Referat privind aprobarea propunerii de menținere a cotei de 50% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020 aprobată prin Hotărârea AGOA nr.3/2021

Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova” în cadrul Obiectivului specific 8.2 – Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine. Valoarea finanțării nerambursabile este de **214.496.026,71 lei**, adică **32,53%** din valoarea cheltuielilor eligibile.

Prin contractele de finanțare încheiate a fost impus un nivel de îndatorare (determinat ca raport între Total datorie netă și EBITDA) care să nu depășească următoarele limite:

- 5,5 în anul 2020;
- 4 în anii 2021 – 2022;
- 3,5 în anul 2023 și ulterior.

Totodată în contractele de finanțare este prevăzut indicatorul “rata de acoperire a dobânzii” și se impune ca împrumutul să se asigure că pentru fiecare perioadă relevantă raportul dintre Fluxul de fonduri din exploatare și Taxele de finanțare nu va fi mai mic de 3.

Distribuirea de dividende suplimentare cotei de 50% va determina societatea să finanțeze planul de investiții apelând la credite suplimentare cu impact negativ asupra nivelului de îndatorare și a indicatorului “rata de acoperire a dobânzii”.

Depășirea condițiilor de îndatorare agreeate cu instituțiile financiare va determina premisele unui eveniment advers semnificativ care nu numai că va ridica gradul de îndatorare și costurile de finanțare ale societății dar va da dreptul băncilor de a impune restricții cu impact direct asupra societății și a capacității de a finanța proiectele de investiții strategice.

B. SCRISOAREA DE AȘTEPTĂRI NECESARĂ SELECȚIEI ȘI EVALUĂRII MEMBRILOR CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE /DIRECTORILOR PENTRU PERIOADA 2021-2025 LA SNTGN TRANSGAZ SA MEDIAS

Menționăm faptul că prin "**SCRISOAREA DE AȘTEPTĂRI NECESARĂ SELECȚIEI ȘI EVALUĂRII MEMBRILOR CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE /DIRECTORILOR PENTRU PERIOADA 2021-2025 LA SNTGN TRANSGAZ SA MEDIAS**", transmisă prin Ordinul SGG nr. 797/10.05.2021, de acționarul majoritar Secretariatul General al Guvernului, în consultare cu ceilalți acționari, și postată pe site-ul autorității publice tutelare (SGG) și cel al companiei, **sunt prezentate dezideratele/așteptările acționarilor privind "Politica de dividende și de vărsăminte din profitul net aplicabil SNTGN TRANSGAZ SA" (Cap. VI) și respectiv "Politica de investiții aplicabilă TRANSGAZ" (Cap. VII), după cum urmează:**

"POLITICA DE DIVIDENDE ȘI DE VĂRSĂMINTE DIN PROFITUL NET APLICABIL SNTGN TRANSGAZ SA

Statul Român ca acționar majoritar, prin Secretariatul General al Guvernului, dar și ceilalți acționari, vor urmări maximizarea pe termen lung a valorii companiei și implicit a valorii dividendului. **Politica de dividende va fi una responsabilă, prudentă și predictibilă adecvată situației specifice companiei și care să respecte și nevoile investiționale de dezvoltare ale acesteia. Obiectivul principal al acționarului stat este asigurarea unui echilibru între politica de dividende și cea privind asigurarea fondurilor necesare pentru programele investiționale angajate de companie pentru dezvoltare și modernizare.**

În prezent, O.U.G. nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, reglementează repartizarea unei cote de minimum 50% din profit ca vărsământ/ dividend la bugetul de stat sau bugetul local.

Se așteaptă ca administratorii SNTGN TRANSGAZ S.A. să elaboreze, să aprobe și să publice "Politica privind distribuția dividendelor", așa cum aceasta este solicitată de Noul Cod de Guvernare Corporativă al BVB.

Este de preferat să se distribuie o cotă cât mai mare din profit, dar numai dacă s-au identificat sursele de finanțare necesare pentru îndeplinirea planului de investiții în condițiile unor costuri de finanțare optime și a unui grad de îndatorare rezonabil."

POLITICA DE INVESTIȚII APLICABILĂ TRANSGAZ

România se află în fața unei oportunități istorice. În perioada 2021-2027, Cadrul Financiar Multianual al UE și programul Next Generation EU vor aduce țării noastre aproape 80 de miliarde de Euro, care vor fi utilizate pentru investiții în infrastructură, educație, sănătate, agricultură, mediu sau energie, precum și pentru modernizarea marilor sisteme publice. Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) este un instrument nou propus de Comisia Europeană la data de 28 mai 2020 ca instrument european de relansare economică în urma crizei provocată de noul coronavirus. Din anvelopa generală, România ar urma să beneficieze de o alocare de aproximativ 30,5 miliarde de Euro sub formă de granturi - 13,8 miliarde de Euro și împrumuturi - 16,7 miliarde de Euro.

Aceste fonduri vor sprijini relansarea și transformarea economică a României și de aceea întreprinderile publice la care statul este acționar majoritar trebuie să deruleze programe sustenabile de investiții, în vederea dezvoltării activității lor pe termen lung, ținând cont de oportunitățile de piață ale momentului, precum și de tendințele socio-economice. Guvernul se așteaptă ca întreprinderile publice să își îndrepte în mod responsabil atenția asupra cercetării, dezvoltării și inovației, precum și asupra investițiilor vizând tranziția verde; transformarea digitală; creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă.

În contextul profilării surselor de aprovizionare cu gaze naturale, respectiv, gazele naturale din regiunea Mării Caspice și cele descoperite în Marea Neagră, investițiile propuse de SNTGN TRANSGAZ SA în Planul de dezvoltare al Sistemului Național de Transport gaze naturale pentru perioada 2020 - 2029, plan aprobat de ANRE prin Decizia nr. 2210/25.11.2020, sunt investiții strategice pentru dezvoltarea infrastructurii de transport gaze naturale din România pentru asigurarea securității energetice și pentru conformitatea sistemului cu cerințele reglementărilor europene în domeniu.

Responsabilizând importanța companiei atât ca motor al activităților din economia națională cât și ca vector de creștere economică a țării, prin rolul său în dezvoltarea sectorului energetic și transformarea României într-o putere energetică a Europei, Statul Român și SNTGN TRANSGAZ S.A au demarat unul dintre cele mai mari și importante programe de dezvoltare a infrastructurii de transport gaze naturale din România în ultimii 20 de ani, cu proiecte de investiții estimate la peste 4 miliarde euro. (Proiectul BRUA faza 2; Coridorul Sudic, Dezvoltări în zona de NE a României, Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la Țărșumul Mării Negre, Interconectarea Sistemului Național de Transport gaze naturale cu sistemele similare din Serbia și Ucraina, ș.a).

Investițiile propuse urmăresc ca rezultat:

- întărirea rolului SNTGN TRANSGAZ S.A. ca transportator de gaze naturale pe piața energetică europeană și națională, ca urmare a cerințelor UE privind dezvoltarea interconectării SNT cu sistemele similare de transport gaze naturale din țările vecine și a potențialului de exploatare a zăcămintelor de gaze naturale descoperite în Marea Neagră;
- interconectarea SNT cu sistemele de transport similare din țările vecine și asigurarea fluxurilor de gaze naturale în regim bidirecțional (reverse flow);
- crearea unor rute de transport gaze naturale la nivel regional pentru transportul gazelor naturale provenite din diverse noi surse de aprovizionare;
- crearea infrastructurii necesare preluării și transportului gazelor naturale din perimetrele offshore din Marea Neagră în scopul valorificării acestora pe piața românească și pe alte piețe din regiune;
- extinderea infrastructurii de transport gaze naturale pentru îmbunătățirea aprovizionării cu gaze naturale a unor zone deficitare și asigurarea accesului terților;
- dezvoltări ale SNT în conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, investiții care să asigure extinderea Sistemului Național de Transport în zone cu sisteme de distribuție nou înființate.
- crearea unei rețele inteligente de transport gaze naturale prin implementarea unor sisteme informatice performante;
- crearea pieței unice integrate la nivelul Uniunii Europene.

Având în vedere programul complex și extins de investiții, autoritatea publică tutelară dorește ca administratorii SNTGN TRANSGAZ S.A. să aibă în vedere dezvoltarea

Referat privind aprobarea propunerii de menținere a cotei de 50% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020 aprobată prin Hotărârea AGOA nr.3/2021

afacerii prin optimizarea absorbției fondurilor europene și crearea unei structuri de finanțare eficiente și flexibile.

*Urmărind dezideratele propuse, autoritatea publică tutelară și acționarii așteaptă și doresc ca administratorii și managementul companiei să acționeze cu responsabilitate, prudență și transparență față de toate părțile interesate, **pentru continuitatea eficacității operaționale**, optimizarea performanțelor și dezvoltarea durabilă a societății."*

Strategia de administrare a societății în perioada 2021-2025 vizează atât continuarea acțiunilor de dezvoltare strategică și eficientizare a companiei cât și acțiuni noi determinate de necesitatea alinierii la prevederile Acordului Verde European, de stabilirea și implementarea unei strategii de modernizare și adaptare a infrastructurii existente de transport gaze naturale pentru utilizarea Hidrogenului și a altor gaze verzi în vederea decarbonizării, dezvoltarea activității de cercetare privind posibilitatea acceptării mixului de hidrogen în SNT și modalități de introducere a acestuia în SNT.

C. Proiecte majore de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii de transport gaze naturale din România

Totodată, în considerarea îndeplinirii dezideratelor acționarilor, o dezvoltare durabilă a infrastructurii de transport gaze naturale din România presupune un amplu program investițional care să permită alinierea Sistemului Național de Transport (SNT) la cerințele de transport și operare ale rețelei europene de transport gaze naturale.

În identificarea proiectelor necesare a fi dezvoltate în Sistemul Național de Transport gaze naturale s-a pornit de la principalele cerințe pe care acesta trebuie să le asigure în actuala dinamică a pieței regionale de gaze naturale. Având în vedere ultimele evoluții și tendințe în domeniul traseelor de transport gaze naturale la nivel european, este evidentă profilarea a două noi surse importante de aprovizionare cu gaze naturale: gazele naturale din regiunea Mării Caspice și cele descoperite în Marea Neagră.

Pe fondul dependenței semnificative a pieței europene de energie de importul de resurse energetice din Rusia și Orientul Mijlociu, rolul rezervelor de gaze naturale descoperite în Marea Neagră este fără îndoială major pentru siguranța energetică a României, pentru consolidarea poziției României ca un important jucător în UE ca producător și exportator de energie, pentru includerea țării în traseele majore de transport gaze naturale ale Europei și pentru creșterea bunăstării economice a țării în deceniile următoare.

În acest context, este foarte important ca Transgaz să implementeze într-un timp foarte scurt proiectele, pentru a conecta piețele central europene la aceste resurse și a se redefini ca un important operator de transport gaze naturale.

Prin asigurarea legăturii între surse diferite de aprovizionare cu gaze naturale și piața europeană, proiectele investiționale menționate contribuie la realizarea dezideratelor Uniunii Europene, principalele beneficii ale realizării acestora putând fi sintetizate astfel:

- Integrarea pieței de gaze și interoperabilitatea sistemelor de transport gaze din regiune;
- Convergența prețului gazelor în regiune;
- Eliminarea congestiei în transportul gazelor naturale pe direcția Bulgaria – România – Ungaria;
- Creșterea flexibilității sistemului european de transport gaze prin realizarea de interconectări în flux bidirecțional;
- Prin interconectarea coridorului Bulgaria – România – Ungaria – Austria cu Marea Neagră se va deschide practic accesul României și Uniunii Europene spre o nouă sursă de gaze naturale;
- Creșterea concurenței pe piața europeană de gaze prin diversificarea surselor, a traseelor de transport și a companiilor active în această regiune;
- Creșterea securității aprovizionării cu gaze naturale;
- Reducerea gradului de dependență de importul de gaze naturale din Rusia;
- Impulsionarea dezvoltării de energie regenerabilă în regiune (în mod special energie eoliană și solară) având în vedere posibilitatea utilizării gazelor naturale ca variantă de rezervă pentru energiile regenerabile, fapt care conduce la creșterea semnificativă a gradului de sustenabilitate a proiectelor propuse.

Progresul realizat în direcția implementării proiectelor majore de investiții ale SNTGN Transgaz SA impune efectuarea în paralel a demersurilor pentru asigurarea finanțării Planului de dezvoltare pe 10 ani a Sistemului Național de Transport. În anii 2021- 2023 se urmărește atragerea de fonduri din sistemul bancar care să completeze necesarul de finanțare.

Ținând cont de perspectiva materializării unor noi proiecte care vizează diversificarea rutelor de transport gaze naturale din Regiunea Mării Caspice înspre Europa Centrală, precum și a unor noi surse de gaze naturale în perimetrele off-shore din Marea Neagră, Transgaz își propune construirea unui nou coridor de transport gaze naturale care să asigure transportul volumelor de gaze naturale aferente acestor surse pe piața românească și europeană și posibilitatea curgerii fizice bidirecționale permanente pe interconectările cu Bulgaria și Ungaria.

Programul de dezvoltare a Sistemului Național de Transport gaze naturale pe următorii 10 ani, cuprinde atât proiectele majore de investiții strategice, menite să reconfigureze rețeaua de transport gaze naturale, prezentate mai jos:

1. Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria – România – Ungaria – Austria (BRUA – faza 2) - valoare estimată **365,1 Mil Lei**
2. Dezvoltarea pe teritoriul României a Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre- valoare estimată **1.390,0 Mil. Lei;**
3. Dezvoltări ale SNT în zona de Nord – Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacităților de transport spre/dinspre Republica Moldova – valoarea estimată **853,8 Mil. Lei;**
4. Amplificarea coridorului bidirecțional de transport gaze naturale Bulgaria – Romania - Ungaria – Austria (BRUA faza 3) – valoarea estimată **2.597,0 Mil. Lei;**
5. Proiect privind noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Mării Negre
6. Interconectarea România – Serbia – interconectarea Sistemului Național de Transport gaze naturale cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia – valoare estimată **275,5 Mil. Lei;**
7. SMG Negru Vodă 1- valoare estimată **65,6 Mil. Lei;**
8. Interconectarea Sistemului Național de Transport gaze naturale cu sistemul de transport gaze naturale din Ucraina, pe direcția Gherăești – Siret – valoare estimată de **612,5 Mil. Lei**
9. Dezvoltarea Infrastructurii de transport gaze naturale în zona de Nord-Vest a României – valoare estimată **1.984,3 Mil. Lei**
10. Creșterea capacității de transport gaze naturale a interconectării România – Bulgaria, pe direcția Giurgiu – Ruse – valoare estimată **253, 8 Mil. Lei**
11. Eastring-România – valoare estimată **8.103,9 Mil. Lei**
12. Sistem de monitorizare, control și achiziție de date pentru stațiile de protecție catodică aferente Sistemului Național de Transport Gaze Naturale – valoare estimată **39,2 Mil. Lei**
13. Dezvoltarea sistemului SCADA pentru Sistemul Național de Transport gaze naturale – valoare estimată **26,9 Mil. Lei**
14. Modernizare SMG Isaccea 2 și Negru Voda 2 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta T2 – valoare estimată **130,6 Mil. Lei**
15. Modernizare SMG Isaccea 3 și Negru Voda 3 în vederea realizării curgerii bidirecționale pe conducta T3 – valoare estimată **130,6 Mil. Lei**
16. Interconectare SNT la Terminal GNL amplasat la malul Mării Negre – valoare estimată **96 Mil. Lei**

cât și Programul de Modernizare și Dezvoltare Investiții în SNT (PMDI), constând în lucrări de investiții pentru modernizarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de transport gaze naturale, extinderea acesteia, și racordarea localităților la SNT. Aceste lucrări cuprind și realizarea celor aprox. 3.200 km de conducte de transport gaze naturale, de înaltă presiune, destinate racordării la SNT a tuturor localităților țării, investiții cu un puternic impact economic și social asupra dezvoltării sustenabile a comunităților locale și a României.

În cadrul PMDI pentru anul 2021 și a estimărilor pentru anii 2022 -2023 au fost cuprinse investiții în dezvoltări ale SNT în conformitate cu prevederile Legii nr.123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, investiții care să asigure extinderea Sistemului Național de Transport în zone cu sisteme de distribuție nou înființate.

Conform art. 151 din Legea 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, **operatorul de transport are obligația de a finanța lucrările de extindere în condiții de eficiență economică.** Conform art. 130 alin e1 și e2 din Legea 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, **operatorul de transport are obligația de a extinde SNT pentru alimentarea stațiilor turistice de interes național și local aflate la o distanță de maxim 25 km de punctul de racordare la SNT.**

În prezent, la SNTGN TRANSGAZ SA au fost înregistrate **2396** de adrese de la unități administrativ teritoriale (UAT) sau Asociații de Dezvoltare Intercomunitare (ADI), prin care se solicită eliberarea Avizului Tehnic de Principiu (ATP)/Avizul tehnic de Racordare (ATR), privind soluția tehnică de racordare la Sistemul Național de Transport (SNT), în scopul elaborării Studiului de Fezabilitate (SF) necesar pentru procedura de concesionare a serviciului de distribuție ori a racordării la SNT. **S-a răspuns în termen legal la 2354 de solicitări, celelalte 42 solicitări fiind în analiză la TRANSGAZ.**

Racordarea sistemelor de distribuție la gaze naturale se poate realiza în două moduri astfel:

- a) La SNT existent, conform Ordinului ANRE nr. 172/2020;
- b) La extinderi ale SNT, conform prevederilor Legii energiei și a gazelor naturale nr. 123/2012.

Toate aceste extinderi de SNT se vor realiza în condiții de eficiență economică, cu respectarea legislației în domeniu. Pentru extinderea SNT, în funcție de solicitările venite din partea UAT/ADI/Concesionari, TRANSGAZ demarează Studii Tehnice Economice (STE)/ Studiile de Fezabilitate (SF) și în baza rezultatelor acestora se întocmesc documentațiile necesare pentru includerea obiectivului ca poziție în Programul de Modernizare Dezvoltare Investiții (PMDI).

Ca urmare a acestor solicitări se poate observa că asigurarea surselor de finanțare pentru proiectele menționate mai sus, va avea un impact pozitiv asupra nivelului de trai a populației, a gradului de dezvoltare a UAT-urilor, cât și creșterea siguranței în exploatare și operare a Sistemului Național de Transport.

Prin realizarea acestor conducte se poate asigura alimentarea cu gaze naturale a unui număr aproximativ de 432.760 de consumatori casnici și 7.900 de instituții publice (școli, primării, dispensare, cămine culturale, cabinete medicale, agenți economici, etc.).

Principalele proiecte de investiții din PMDI, cu un necesar de finanțare de 1.041,18 Mil.Lei și cele 10 STE-uri, avizate în Comitetul Tehnic Economic (CTE), cu un necesar de finanțare de 171 Mil.Lei sunt :

Nr. crt	Proiect PMDI	Termen estimat de finalizare	Valoarea estimată, fără TVA Mil. lei
1	Conducta transport gaze DN 300, Mintia – Brad – Ștei, et. II, Brad - Ștei	SEM II 2024	48
2	Conducta transport gaze DN 500, Craiova – Segarcea – Calafat, Etapa II, tronson Segarcea-Băilești -Calafat	SEM I 2023	150
3	Conducta transport gaze DN 250, Câmpulung Moldovenesc – Vatra Dornei (Tronson Pojorâta – Vatra Dornei)	SEM.II.2021	16,06
4	Conducta transport gaze naturale DN 250, Techirghiol - Ovidiu	SEM. I 2022	25,56
5	Conducta transport gaze naturale, Sighetul Marmației – Viseul De Sus – Borșa LUCRARE DECLARATĂ DE INTERES NAȚIONAL	SEM. II. 2022	145,9
6	Conducta transport gaze naturale Târgu Neamț - Băltătești	SEM II 2022	54,2
7	Conducta transport gaze naturale pentru Alimentarea zonei de consum Deta -Denta -Moravita	SEM II 2023	41
8	Conducta transport gaze naturale Vernești – Mărăcineni – Posta Călnău jud. Buzău, Etapa 1 Vernești – Mărăcineni	SEM II 2021	9
9	Conducta transport gaze naturale Vernești – Mărăcineni – Posta Călnău jud. Buzău, Etapa II Mărăcineni – Posta Călnău	SEM II 2022	15
10	Conducta transport gaze naturale Prunișor – Orșova – Băile Herculane – Jupa LUCRARE DECLARATĂ DE INTERES NAȚIONAL	SEM. II 2024	200
11	Conducta transport gaze naturale Ghergheasa – Focșani LUCRARE DECLARATĂ DE INTERES NAȚIONAL	SEM. I 2024	53
12	Conducta transport gaze naturale LUGASU-HUEDIN	SEM. I 2024	55,8
13	Conductă transport gaze gaturale GHERCEȘTI-JITARU	SEM II 2024	208,44
14	Conducta transport gaze naturale Plătărești - Bălăceanca	SEM II 2022	31,8
15	Conducta transport gaze naturale SRM TIMIȘOARA I - SRM TIMIȘOARA III	2023	35,42
	TOTAL NECESAR SURSE DE FINANȚARE -MILLEI		1.041,18

Nr. crt	Studiu Tehnico Economic	Valoarea estimată, fără TVA Mil. lei
1	Alimentarea cu gaze naturale a orasului Borsec	6,2
2	Alimentarea cu gaze naturale a orasului Horezu	21,4

Referat privind aprobarea propunerii de menținere a cotei de 50% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020 aprobată prin Hotărârea AGOA nr.3/2021

Nr. crt	Studiu Tehnico Economic	Valoarea estimată, fără TVA Mil.lei
3	Alimentarea cu gaze naturale a 3 localitati: Caianu Mic, Spermezeu, Tarlisua, situate pe Valea tiblesului, jud. Bistrita-Nasaud	16,0
4	Alimentarea cu gaze naturale a Statiunii Turistice Vama Buzaului, jud. Brasov si a localitatilor Intorsura Buzaului, Barcani si Sita Buzaului, jud. Covasna	15,5
5	Alimentarea cu gaze naturale a 5 localitati: Brancovenesti, Rusii Munti, Alunis, Vatava si Deda situate pe valea Muresului Superior, jud. Mures	23,6
6	Alimentarea cu gaze naturale a 18 localitati: Livezile, Josenii Bargaului, Prundu Bargaului, Tiha Bargaului, Bistrita Bargaului, Lunca Ilvei, Ilva Mare, Magura Ilvei, Poiana Ilvei, Ilva Mica, Lesu, Sant, Rodna, Maieru, Sangeorz Bai, Feldru, Rebra si Rebrisoara situate pe Valea Bargaului, jud. Bistrita-Nasaud	43,8
7	Conducta de transport gaze naturale Huedin - Belis	18,2
8	Alimentarea cu gaze naturale a 9 localitati: Gugesti, Dumbraveni, Popesti, Urechesti, Obrejita, Sihlea, Tamboesti, Bordesti si Slobozia Bradului, jud. Vrancea	6,0
9	Alimentarea cu gaze naturale a 6 localitati: intorsura Buzaului, Sita Buzaului din judetul Covasna si Vama Buzaului, Teliu si Budila din judetul Brasov, din cadrul Asociatiei Ciucas Gaz Proiect	13,9
10	Alimentarea cu gaze naturale a comunei Gurghiu, judetul Mures	6,4
TOTAL NECESAR SURSE DE FINANȚARE - MIL.LEI		171

Participații la Operatori de profil din Europa

În data de 27.02.2018, Agenția Proprietății Publice din subordinea Ministerului Economiei și Infrastructurii din Republica Moldova a făcut publică adjudecarea de către Eurotransgaz SRL din Chișinău a concursului investițional de privatizare a Întreprinderii de Stat Vestmoldtransgaz ca și complex patrimonial unic. Eurotransgaz SRL, societate înființată la Chișinău, având ca asociat unic SNTGN Transgaz SA, a depus o oferta angajantă pentru achiziția integrală a Vestmoldtransgaz din Republica Moldova în data de 28.12.2017.

La data de 6 Septembrie 2018, reprezentanții Eurotransgaz SRL (subsidiara SNTGN Transgaz SA) împreună cu ministrul Economiei și Infrastructurii din Republica Moldova și reprezentantul Agenției Proprietății Publice de la Chișinău, au semnat Certificatul de finalizare a procesului de privatizare (ce a presupus și transferul de proprietate).

În următorii doi ani, Eurotransgaz SRL a derulat un proces investițional în Republica Moldova care a inclus construirea unui gazoduct între Ungheni și Chișinău, precum și instalațiile necesare operării acestei conducte în condiții de eficiență, siguranță și competitivitate, oferind totodată rute și surse alternative de aprovizionare pentru piața din regiune. În acest context **TRANSGAZ a asigurat sursa de finanțare necesară pentru achiziția de participații în cadrul societății Î.S Vestmoldtransgaz și acoperirea necesarului de investiții în construcția conductei de transport gaze naturale Ungheni-Chișinău.**

Valoarea estimată a Proiectului investițional Ungheni – Chișinău este **92,80 milioane Euro** inclusiv TVA iar până la data prezentei, Vestmoldtransgaz a fost finanțat cu suma de **75,8 milioane Euro** pentru cheltuieli investiționale Proiect Ungheni – Chișinău cât și alte cheltuieli administrative și operaționale, din care:

- fonduri Transgaz: **50,36 milioane Euro**;
- fonduri BEI: **25,43 milioane Euro** (din 38 milioane Euro valoare credit BEI).

Transgaz a participat cu succes, prin filiala deținută în Republica Moldova, la realizarea Proiectului Investițional Ungheni–Chișinău, declarat de interes național în Republica Moldova, prin Legea nr. 105/09.06.2017 care a presupus construirea unei conducte de transport gaze naturale în lungime de 120 km, trei stații de predare a gazelor naturale (două la Chișinău și una la Ungheni, localitatea Semenii) și dotarea centrului de dispecerizare și dirijare de la Ghidighici. Rețeaua de transport gaze naturale pe ruta Ungheni–Chișinău reprezintă cea de-a doua etapă a proiectului de interconectare Iași–Ungheni–Chișinău.

Gazoductul Ungheni -Chișinău a fost finalizat la data de 24 iulie 2020, cu o lună mai devreme decât era stabilit prin contractul de privatizare. Realizarea gazoductului Ungheni-Chișinău contribuie la modernizarea și dezvoltarea infrastructurii energetice existente, sporind eficiența sectorului energetic și dezvoltarea durabilă a economiei naționale a Republicii Moldova, crearea unei piețe de energie transparente și competitive, conectarea cu piața energetică europeană.

D. Cadrul de reglementare a activității de transport gaze naturale limitează capacitatea companiei de a genera intern sursă de finanțare

Obiectul principal de activitate al TRANSGAZ este **Transporturi prin conducte** - activitate definită de lege ca fiind activitatea organizată pentru vehicularea gazelor naturale prin Sistemul Național de Transport gaze naturale (SNT) sau prin alte sisteme de transport.

Activitatea de transport al gazelor naturale constituie serviciu public de interes național fiind inclusă în segmentul reglementat al pieței interne de gaze naturale. Serviciul de transport este prestat în regim de monopol natural pe bază de tarif stabilit de către ANRE. Activitatea de transport a gazelor naturale este reglementată de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE).

Conform metodologiei de stabilire a venitului reglementat, economiile la cheltuieli efectuate de operatorul de transport într-un an gazier precum și veniturile suplimentare realizate într-un an gazier, diminuează venitul reglementat aprobat în următorii ani gazieri. Altfel spus, cu cât societatea este mai eficientă în reducerea costurilor sau în realizarea de venituri din activitatea de transport peste nivelul aprobat de ANRE, cu atât veniturile din activitatea de transport gaze naturale vor fi mai mici în anii gazieri următori.

Potrivit *Ordinul ANRE nr. 41 din 15 martie 2019 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale* la determinarea venitului reglementat anual se au în vedere și următoarele:

- componenta de corecție a venitului total pentru anii precedenți;
- componenta de corecție a consumului tehnologic pentru anii precedenți;
- componenta de redistribuire a sporului de eficiență economică obținut de operatorul de transport pe parcursul unei perioade de reglementare (economii obținute de operatorul de transport la unele elemente de cheltuieli comparativ cu nivelele aprobate de ANRE) se păstrează de către operator și se cumulează la sfârșitul respectivei perioade iar apoi se cedează integral utilizatorilor sistemului de transport prin liniarizare pe parcursul perioadei de reglementare următoare prin diminuarea cu aceste economii a venitului reglementat. În conformitate cu prevederile legale în vigoare în perioada a treia de reglementare (2012-2019) sporul de eficiență s-a păstrat integral de către operator pe o perioadă de 5 ani iar începând cu anul 1 (2019-2020) al celei de a patra perioade de reglementare (2019-2024) a început cedarea integrală către utilizatorii sistemului de transport prin liniarizare prin diminuarea cu aceste economii a venitului reglementat;
- Sporul de eficiență realizat de OTS începând cu perioada a patra de reglementare (2019-2024) va fi cedat în procent de 60% consumatorilor de gaze naturale, iar 40% va fi păstrat de OTS începând cu anul 1 (2024-2025) al celei de a cincea perioade de reglementare (2024-2029);
- nerecunoașterea în venitul reglementat a impozitului pe monopol.

Toate aceste prevederi ale metodologiei determină o reducere a veniturilor din activitatea de transport și implicit a capacității companiei de a genera intern resurse necesare finanțării programului de investiții.

Având în vedere impactul pe care creșterea cotei de repartizare a profitului net sub formă de dividende o are asupra gradului de îndatorare a companiei, grad de îndatorare care în perioada 2021-2023 poate atinge niveluri ridicate chiar și în condițiile aplicării unei cote de 50% din profitul net, considerăm justificată menținerea unei cote de 50% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020.

Repartizarea unei cote de minim 90% din profitul net realizat al anului 2020 sub formă de dividende va influența negativ activitatea companiei, prin scăderea lichidităților și creșterea gradului de îndatorare al acesteia iar depășirea condițiilor de îndatorare agreate cu instituțiile financiare va determina premisele unui eveniment advers semnificativ care nu numai că va ridica gradul de îndatorare și costurile de finanțare ale societății dar va da dreptul băncilor de a impune restricții cu impact direct asupra societății și a capacității de a finanța proiectele de investiții strategice.

Cota de repartizare a profitului net sub formă de dividende va putea fi crescută, fără a avea impact major asupra indicatorilor companiei, odată cu punerea în funcțiune a obiectivelor strategice de investiții și reducerea gradului de îndatorare a companiei.

În condițiile în care nu se menține repartizarea sub formă de dividende a unei cote de 50% din profitul net al anului 2020, activitatea TRANSGAZ va fi afectată din cauza diminuării capacității companiei de finanțare a proiectelor de investiții cuprinse în Planul de dezvoltare a SNT și inclusiv capacitatea de a finanța lucrările de investiții privind alimentarea cu gaze naturale a unui număr aproximativ de 432.760 de consumatori casnici și 7.900 de instituții publice (școli, primării, dispensare, cămine culturale, cabinete medicale, agenți economici, etc).

Prin Bugetul de venituri și cheltuieli al TRANSGAZ pentru anul 2020, aprobat prin Hotărârea AGOA nr. 2/4 aprilie 2020, au fost fundamentate dividende cuvenite bugetului de stat în valoare de **37.000** mii lei, iar în baza rezultatelor realizate în anul 2020 au fost aprobate prin hotărârea AGOA nr.3/2021 în condițiile aplicării unei cote de 50% la repartizarea profitului net sub formă de dividende, o valoare de **56.075** mii lei, cu **19.075** mii lei (152%) mai mare decât nivelul estimat prin BVC 2020.

Urmare a celor mai sus prezentate, reanalizând prevederile Memorandumului cu tema: "Mandatarea reprezentanților statului în Adunarea generală a acționarilor/Consiliul de administrație, după caz, la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, în vederea luării măsurilor ce se impun pentru

repartizarea unei cote de minim 90% din profitul net realizat al anului 2020 sub formă de dividende/vărsăminte la bugetul de stat, propunem aprobarea menținerii cotei de 50,01707% la repartizarea profitului net sub formă de dividende pentru anul 2020, aprobată prin Hotărârea AGOA nr.3/2021

Președinte Consiliul de Administrație,
Văduva Petru Ion

